

SPRAWOZDANIA

MICHAŁ SŁOWIKOWSKI ▶

Sprawozdanie z VI międzynarodowej konferencji „Na gruzach Imperium... W stronę nowego ładu politycznego, społeczno-gospodarczego i międzynarodowego w regionie Europy Środkowej i Wschodniej” odbytej w dniach 25–26 VIII 2011

W dniach 25–26 października 2011 roku w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego miała miejsce 6 międzynarodowa konferencja środowiska łódzkich politologów, pt. *Na gruzach Imperium... W stronę nowego ładu politycznego, społeczno-gospodarczego i międzynarodowego w regionie Europy Środkowej i Wschodniej*. Poprzednie konferencje to: *Integracja europejska na tle procesów globalizacji (2001)*; *Kraje Europy Środkowo-Wschodniej wobec integracji kontynentu europejskiego (2002)*; *Dialog Zachód – Wschód (2005)*; *Regiony Europy: Uwarunkowania, Wyzwania, Perspektywy (2007)*; *20 lat transformacji w regionie Europy Środkowej i Wschodniej (2009)*.

Dotychczasowy dorobek publikacyjny spotkań uczonych i praktyków życia politycznego i społeczno-gospodarczego z Polski i zagranicy organizowanych z inicjatywy Katedry Systemów Politycznych to 9 monografii zbiorowych, które od 2005 r. ukazują się w ramach ogólnopolskiej serii politologicznej Wydawnictwa Adam Marszałek i Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

Organizatorem konferencji była Katedra Systemów Politycznych Instytutu Studiów Politologicznych Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych. Patronat nad konferencją objęli: Rektor Uniwersytetu Łódzkiego, Marszałek Województwa Łódzkiego, prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych oraz Komisja Badań nad Integracją Europy Polskiej Akademii Nauk Oddział w Łodzi.

W konferencji wzięło udział blisko 100 naukowców z Polski i zagranicy. Obok naukowców z Uniwersytetu Łódzkiego w pracach konferencji uczestniczyli przedstawiciele ośrodków akademickich i naukowo-badawczych z Polski (Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku, Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych Uniwersytetu Warszawskiego, EEDRI – Instytut Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Rzeszowski) i zagranicy (Akademia Służby Państwowej Przy Prezydencie Federacji Rosyjskiej, Chmielnicki Uniwersytet Państwowy, Moskiewski Uniwersytet Państwowy, Moskiewski Instytut Stosunków Międzynarodowych, Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fedkowycza, Uniwersytetu Administracyjno-Ekonomicznego w Pradze, Uniwersytet Państwowy w Tule). W konferencji wzięli także udział członkowie Komitetu Wykonawczego International Political Science Association (IPSA) – prof. Michaił Iljin (Moskiewski Państwowy Instytut Stosunków Międzynarodowych) i prof. Teresa Sasińska-Klas, prezes PTNP – prof. Roman Bäcker, prezes Ukraińskiego Towarzystwa Politologicznego – prof. Anatolij Krugłaszow.

Celem konferencji było podjęcie rozważań nad: przesłankami i bezpośrednimi przyczynami rozpadu Związku Radzieckiego; politycznymi i społeczno-gospodarczymi konsekwencjami demontażu radzieckiego systemu politycznego i kształtowaniem się suwerennych systemów politycznych w byłych republikach związkowych ZSRR; źródłami napięć i konfliktów etno-politycznych na obszarze poradzieckim i perspektywami ich

rozwiązywania; implikacjami rozpadu ZSRR z punktu widzenia konsolidacji w państwach regionu Europy Środkowej i Wschodniej demokratycznych i niedemokratycznych reżimów politycznych i kształtowania się w regionie nowego ładu międzynarodowego.

Prace konferencji zostały podporządkowane czterem głównym obszarom tematycznym, ściśle powiązanim z problematyką konsekwencji rozpadu ZSRR, wokół których koncentrowały się dyskusje panelowe. Mowa tu o problematyce: rozwoju stosunków międzynarodowych i kształtowaniu się nowego ładu międzynarodowego w regionie Europy Środkowej i Wschodniej; transformacji systemowej i demokracji w regionie Europy Środkowej i Wschodniej; przemian społeczno-gospodarczych w państwach regionu; relacjach polsko-rosyjskich uwikłanych w wyzwania modernizacyjne.

Gości i uczestników konferencji w imieniu organizatorów powitała prof. Alicja Stępień-Kuczyńska – dyrektor Instytutu Studiów Politologicznych UŁ i kierownik Katedry Systemów Politycznych ISP WSMiP UŁ.

Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. Włodzimierz Nykiel otworzył konferencję w imieniu władz Uniwersytetu Łódzkiego, gratulując organizatorom zorganizowania konferencji i trwałości w wysiłkach na rzecz organizacji przedsięwzięć naukowych o tak imponującej skali. Władze dziekańskie Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych reprezentowała prof. Krystyna Kujawińska-Courtney, która zapoznała zgromadzonych z historią, osiągnięciami i strukturą wydziału. Wystąpienie prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych prof. Roman Bäckera zamknęło inauguracyjną część konferencji.

W części plenarnej konferencji referaty wygłosili: prof. Konstanty Adam Wojtaszczyk (Uniwersytet Warszawski) – analizujący kwestię modernizacji Unii Europejskiej, prof. Stefan Höjelid (Państwowy Uniwersytet w Växjö) – podnoszący problem perspektywy funkcjonowania „strefy euro” i konieczności przezwyciężenia jej kryzysu, a także prof. Paweł Bożyk, którego wystąpienie przybliżyło złożony charakter transformacji gospodarczej dokonującej się w regionie Europy Środkowej i Wschodniej w następstwie rozpadu bloku radzieckiego.

Konferencji towarzyszyła II Debata politologiczna z udziałem przewodniczących, członków towarzystw politologicznych z państw regio-

nu Europy Środkowej i Wschodniej, a także członków komitetu wykonawczego Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (IPSA) pt.: *Stan i perspektywy badań politologicznych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej*. Wzięli w niej udział prof. Teresa Sasińska-Klas (która debatę moderowała), prof. Michaił Ilijin, prof. Anatolij Krugłaszow, prof. Roman Bäcker. Uczestnicy debaty podjęli rozważania w odniesieniu do trzech kluczowych problemów: 1. w jaki sposób demokratyczne doświadczenia ostatnich dwudziestu lat wpłynęły na status i kierunek rozwoju nauk politycznych na Litwie, w Polsce, Rosji i na Ukrainie; 2. jak demokracja jest postrzegana w państwach regionu Europy Środkowej i Wschodniej, jakie nadzieje i obawy wiążą z nią tamtejsze społeczeństwa; 3. Jaka rolę w procesie transformacji systemowej odgrywają środki masowego przekazu, czy debata publiczna na temat procesów politycznych generowana przez media ma wpływ na proces decyzyjny w państwach regionu?

Pierwszego dnia konferencji dyskusja toczyła się w ośmiu sesjach tematycznych, w trakcie których debatowano m.in. nad: teoretycznymi aspektami związanymi z kształtowaniem się nowego ładu międzynarodowego po rozpadzie ZSRR, kształtowaniem się polityki zagranicznej państw regionu Europy Środkowej i Wschodniej; ewolucją systemów politycznych państw regionu Europy Środkowej i Wschodniej i jej instytucjonalno-społeczną składową; procesami współpracy i integracji gospodarczej państw byłego bloku wschodniego; doświadczeniami, stanem obecnym i perspektywami w odniesieniu do stosunków polsko-rosyjskich i wyzwaniem modernizacyjnym Rosji, a także rozwojem procesów państwowotwórczych i narodowotwórczych w regionie.

Drugiego dnia konferencji tematyka wystąpień koncentrowała się wokół zagadnień związanych z konsekwencjami rozpadu ZSRR, jak: kwestie bezpieczeństwa narodowego w państwach regionu; kształtowanie się wzorców rywalizacji wyborczej w Europie Środkowej i Wschodniej; tendencje integracyjne i dezintegracyjne na obszarze poradzieckim i międzynarodowe echa rozpadu ZSRR.

Drugiego dnia konferencji miało także miejsce spotkanie udziałem prof. Zofii Wysokińskiej Prorektora UŁ ds. współpracy z zagranicą z przedstawicielami uczelni zagranicznych poświęcone planom rozwoju

współpracy naukowej i badawczej w ramach programów Socrates, Tempus, VII Programu Ramowego.

Łącznie w czasie konferencji wygłoszono 50 referatów, w 12 sesjach panelowych i w trakcie części plenarnej konferencji. Moderatorami sesji panelowych byli znani polscy politolodzy, prawnicy i ekonomiści, m.in. prof. Walenty Baluk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), prof. Jarosław Gryz (Uniwersytet Łódzki), prof. Paweł Bożyk, prof. Andrzej Czajowski (Uniwersytet Wrocławski), prof. Albin Głowacki (Uniwersytet Łódzki), prof. Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński), prof. Andrzej Stelmach (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu).